

TELEGRAFUL ROMANU

Telegraful ese de dōue ori pre septembra: Duminecă si Joi. — Prenumeratia se face in Sabiu la expeditia foie pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scisorii francate, adresate cātre expeditia. Pretul prenumeratunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 43 ANULU XXI.

Sabiu, in 27 Maiu (8 Iuniu) 1873.

tra celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. lăra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strine pre anu 12 1/2 ann 6 fl. Inscrierile se platesc pentru întâi a 6 fl. cu 7 cr. sîrul, pentru a dōu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

In duminecă trecuta a sositu imperatulu Russiei in Vien'a. Majestatea Sea imperatulu si regele nostru a esit u intru intempiare pâna la Gänserdorfu, o statione departere dela Vien'a. Imperatulu Russiei era la intalnire imbracatu in uniforma de generalu austriacu, si imperatulu nostru in uniforma de generalu rozesecu. Dupa unu dejunu trenulu care purta pre imperatili duoro imperatii mari se pornira spre Vien'a. La gar'a din Vien'a asteptau pre inaltii ospeti Maj. Sea imp. si regin'a, principale de corona, mai multi archiduci si o suita numerosa de generali si oficieri de statulu majoro; o compania de onore cu stegu si musica a presentato armele la esirea imperatilor din vagone. Cu imperatulu rusescu calatoresce princes'a clironoma Mari'a, principalele clironomu si inca unu alu doilea fiu alu imperatului, afara de suil'a usitata.

Cu tota ca tempulu a fostu ploiosu, o multime mare de omeni asteptau la gar'a drumului de feru de nordu, care multime se continua pre stradele pre unde aveau se tréca inaltii ospeti pâna la castelul curtiei.

Ultimile evenimente din Francia.

A dunare nationala.

(Fine.)

(Siedint'a de Sambeta dimineti'a 24 Maiu.)

D. Thiers. — Domnilor, adunarea, care mi face onorea a me asculta, nu se va mira negresitu de a me vedea la aceasta tribuna in acestu momentu. Datorescu Camerei si tierii esplicituni asupra politicei, ce amu ormatu si urmamua inca.

Nu suntu singuru responsabilu; datorescu colegilor meu aceasta justitia, caci au si densii responsabilitate loru. M'au urmatu cu uno devotamentu nationalu, suntu dera responsabili cu mine. Daca inse este cine-va responsabilu seu colpabilu in ceea ce s'a facutu reu, trebuie numai catra mine se ve adresati in casulu acesta.

D. Buffet, asupr'a unei interrupzioni din drept'a, amiatesce, ca ori-ce interrupzione in aceasta siedintia, in care d. Thiers are singuru dreptulu de a vorbi, aru si o ilegalitate.

D. Thiers. — Catra mine a fostu indreptatuo atacul; aceasta trebuie se fia, si eu credu astfelui.

Nu blamediu pre ministrii cari au cautat a-si pastrat puterea. Dara totu astfelui nu este si positionea mea. Nu ati deliberat cîndu mi-ati datu aceasta putere, si eu asemenea nu amu deliberatuo cîndu amu primit'o. Era unu saptu alu necesitatiei. Amu exercitat'o plin de amaracione, si trebuie ca d-nile vostre se sciti catra cine veridictulu 'lu yeti indreptă. 'Lu voio luă pentru mine.

Trebuie se-mi permite-ti de a vorbi partitelor, la toti, cu tota frachetea.

Politica nostra, ce ni se reproseda ca este cu doze fecie, ne-a fostu impusa prin forti'a lucrurilor.

Nu avemu nici finacie, nici armata, si partitele suntu si suntu antipatic cu deseverisire unele pentru altele.

Credeti ca guvernamentul in aceste conditii este facilu? Prin lopete nepomenite trebuie se caute a face unitatea.

Divisiunea nu era numai sci, ea era in tiéra; trebuie a face o unitate din aceasta divisiune si permite-ti-mi a adaogă, ca opinionea care se pronuncia aici nu este aceea care este in tiéra. (Sgomotu prelungit.)

Unii voescu monarchia, altii republica. Toti sunteti in drepturile d-vostre.

Dara, intr'o epocha cîndu democratia surge in torrente mari si nici uno stavilaru nu-i poate rezisté, ori cine are dreptu se creda ca republica va si cesa din urma forma de guvernamentu.

Afara de aceasta, cele doue partite suntu mai egale la numeru in adunare. Aceasta s'a vediutu cu alegerea celui d'alu patrulea vice-presedinte.

Adunarea s'a mai impartisitu intre D. de Larcy si D. Martel: 323 voturi intr'o parte, 330 intr'alta.

Afara de aceasta mare divisiune de ordine generale, exista inca divisiuni de a doua ordine, si aceste divisiuni se intalnescu pretotindenea. In adeveru, deca dint'o parte se scopere mai multe monarchii, din alta parte exista mai mult de catu o republica. Este republica care alarmedia si republika reascuratorica. Pentru acesta din urma guvernului s'a pronunciata. (Aplause in stang'a, risete in drept'a.)

Marea majoritate de republicani voesc se reasigure, nu se sparia.

Suntu, din contra, care credu ca nimicu nu este de dorit u catu ca republica se fia exclusivu gubernata prin republicani.

Fia care dice: guvernati in sensula nostru, vin'o cu noi. Ce voiti se facu intre aceste invitati opuse?

Ceea ce trebuie in aceasta situatie, este uno guvernu care, ne induplecatu inaiotea desordinei se devina in urma conciliantu. Cu uno guvernu de partita, pacea publica nu va durá multu tempu. (Vii aplause in stang'a.)

Mi-a trebuitu multa putere de vointia pentru a tiené aceasta conduita, decat u trece cu uno partit.

Credeti ore, ca acesta se fie scepticismu? Nu suntu mai scepticiu in politica de catu in filosofii.

Nu a fostu de catu unitate in conduit'a mea si in aceea a colegilor meu.

Avemu doue sarcini: a reorganisat lier'a, si in urma a o dirige, cîndu va fi setula de provizoriu, catra o forma de guvernamentu nu eternu — eternula nu apartiene de catu lui D-dieo — dara vrednicu de a asicura viitorul.

Lasali-me a ve aminti ceea ce amu facutu, nu pentru d-nile vostre, caci nu intielegu a veni inaintea unui tribunalu de partite, dara numai pentru acelu tribunalu alu istorie.

(D. Thiers se intorce repede catra drept'a pre care o areta cu gestulu. — Indoite aplause la stang'a)

D. Thiers intră in resumatului situatiunei, cîndu vediutu necesitatea peocii.

D. Thiers vorbesce despre politica care a produs resultate financiare forte bune. Tote pietele suntu impovarat, si noi, cari avemu a platit, spariem Europa.

Catul despre aliantie, D. Thiers aru si voito a nu fi jenatu prin modestia sea pentru a deschide inaintea ochilor necredinciosi archivele nostre. Amu esercitat'o plin de amaracione, si trebuie ca d-nile vostre se sciti catra cine veridictulu 'lu yeti indreptă. 'Lu voio luă pentru mine.

Credeti dara, d-nile vostre ca cu o politica de lopta, ati si obtinutu liniscea care a produsu asemenea resultate?

Dificultatea inse este in aceasta cestiu imensa care se radica inaintea nostra: aceia a republicii si a monarchiei.

Noi asemenea, suntem conservatori; si avemu si mai multu dreptulu de a o spune de catu omenei multu mai tineri cari au adus pâoa acum in politica mai multu cuvinte de catu sapte.

D-nile vostre, inse ve numiti conservatori; ve diceti monarchisti. Ei bine! permiteti-mi a ve spune ca nimeni nu ve crede.

(Indoite aplause in stang'a.)

In acestu momentu uno incidentu se produse. S'a parutu ca s'a applaudat u tribuna, si voci furiose din drept'a, credinu ca recunoscere pre D. Calmon, striga: „Scoteli afara pre prefectul Se-nei!“ Presiedintele vorbesce dlui de Dampierre si cu mai multi membri ai biouroului.

Namu renegatu nici la una din opinioanele mele; dara amu luat u partitul pentru cestiu republicei.

Credeti ore ca potrebe cine-va se guverne cu uno

provisoru care durdea de trei ani aproape, cu omenei cari ve vorbescu totu-deun'a de qualitatea dvostre provisoria si cari proclama fia-care imparte in fia ce diminetia regimulu loru particularu?

Cându cine-va se lasa a fi condusu de passionile sele cum facu partisani diverselor monarchii, trebuie se intelégă ca provoca passionile contrarie.

Propunendu-ve republica, nu cedam nici unei acceptari teoretice, dara necesitatieri recunoscemu suveranitatea dvostra, dara trebuie se avem o opinione, si acea opinione, se ve o supunem.

Cum v'am spusu noi ca monarchia este impossibila? O sciti bine. Cându cine-va vine aici a ve propune republica, si cîndu si d-nile vostre aveli dreptulu asemenea de a propune monarchia, pentru ce nu o faceti? Nu o faceti fiindu ca simtili impossibilitatea, si fiindu ca nu este de catu una tronu pentru trei pretendinti.

Mi respondeti la acesta chiaru prin tacerea d-nilor vostre.

In mesagiul meu, atât de reu primutu de dvostra, nu amu facutu de catu a ve denunciat necessitatea de a esit din acestu echivocu, care nelinistesce spiritile si desarmedia guvernului inaintea atacurilor diverselor parti.

Mi-ali cerutu legi organice; dara le pot face cine-va cîndu nu s'a hotarit u form'a de guvern?

D. Thiers trece in revista legile ce a propus. Dice ca, autoru alu legei din 31 Maiu, nu o va preface astazi. Trebuie numai a moralisa susragiul. Pentru a dôna Camera, dice ca nici uno statu nu s'a incredintat destinatele sele intr'o singura Camera

Negresitu, ve-li judecă aceste legi, dara este o cestiu suprema. Astazi vedeti inconvenientul unei puteri unice in casu de conflictu. Amu facutu pentru inpacuire sacrificiul de a me omori singuru eu. Dara legea celor trei-dieci a revoltat u tota lumea cu bonu simtiu ce esista in tiéra.

Unii nu voescu nimicu si n'astepta de catu eventualitati, altii dorescu o constiinta, pentru a face o republica dupa imaginea loru.

Ei bine, suntemu intre doi. Ceremu dela amandou părtele uno sacrificiu, si necontestandu acestei adunari nici puterea sea nici durata sea, dorim ca ea se duredie multu tempu spre a funda republica conservatora. (Miscare in drept'a)

Alegerie generale nu voru fi asiá cum ve temeti. Candidati pre cari ii regretati astazi, n'au reusit, ca alegatorii i-au credutu operatorii ai replublicei. Dara puneti cestiu numai intre acei-a cari voiescu reulu si aceia care voiescu binele, si respunsul va fi indiuosu. Uno guvern tare si intieputu va fi stepanu preste tote.

Daca sunteti contrari parerei mele, arestatimi uno altu midilou. Nu vedu de catu unulu, dictatur'a. O! fara indoiuala, multi aru primi-o; dara ati vedutu pre acesta dictura la lucru, si sciti ce a facutu din tiéra.

Credeti-me, se avem recursu la midilcele legale, si nu mai suntu altele de catu acelea ce ve aducem.

Unii nu voiescu a constitui, fiindu ca nu voru constitui monarchia, altii fiindu-ca nu voru si ei cari voru constitui.

Eri, uno oratoru de la tribuna, mi-a facutu o martorire de mil'a ce are pentru mine si care m'a atinsu forte multa, se temea pentru mine de uno ridiculu cu o sorte trista. Se-mi permita dara, oratorulu, a-i respunde totu cu asemenea temeri. A-si fi, a dîsu densulu, protegeatulu radicalismul; dara elu nu este protegeatulu cui-va? Elu este destinat sprinjilor pre cari vechiul duce de Broglie ii respinse cu indignare. Va fi protegiatulu imperiului.

(Intrete aplause in stang'a adunarei si pre unu seu doue banci din drept'a de susu. D. Thiers se da josu de la tribuna; mere agitatiune. Siedint'a este radicata. Discussionea reincepe la doue ore.)

In urm'a acestui discursu alu dlui Thiers, adunarea a adoptatul indata urmatorea propunere a Domnului Ernoului prin 360 voturi, contra 344:

„Considerandu, ca form'a de guvernamentu nu este nici decum in discussione, ci aceea ce ne privesce este a asigurá tierei observarea unei politici francamente conservatrice, adunarea nationala regreta ca cele din urma schimbări de ministeriu n'a datu intereselor conservatorie satisfacerea ce avéu dreptu sa accepte.“

Ordinea dilei puru si simplu, ceruta de D. Dufaure, s'a respinsu prin 362 voturi contra 348.

In urm'a acestor voturi, ministrii au demisionat.

In siedint'a de nopte a aceleia-si di Domnulu Dufaure, dupa ce a anuntat dimissiunea ministeriului, a depusu in manile Presedintelui Camerei acestu mesagiu alu domnului Thiers:

Domnule Presedinte! Amu onore a tramite adunarii nationale dimissiunea mea do presedinte alu replibicei.“

„Nu amu trbuintia a adaogá ca guvernamentul si va implini datori'a pana candu se va inlocui.

Thiers,
Membru alu adunarii nationale.

Indata dupa acésta, dnii Changarnier, duce de Broglie, Delille, Beulé, Ernoul, Baragnon si Kerdrel, toti monarchisti, au remisu presedintelui adunariei urmatóris motiune:

„Fatia cu dimissiunea domnului Thiers, ca presedinte alu republicei, noi propunem adunarii a proceda fara intârdiere la inlocuirea sea.“

Unu deputatu din stâng'a observa ca aru fi convenibilu a se pronuntia numai asupr'a dimissiunei pre care tiéra nu o primesc, si D. Joubert reusi, nu fara multa lupta, a face sa se respecteze regulamentul satia cu omulu de statu care are atatul dreptu la recunoisciunt'a tieri. Se decisera, darn a votá o motiune a stângiei care cerea a nu se primi dimissiunea dlui Thiers. Aceasta motiune inse a fostu respinsa prin 358 voturi contra 339.

Se vede prin acésta diferinta de voturi, ca numerul adversarilor domnului Thiers cresc in in mersu cu triumfului dreptei.

Marsialulu Mac Mahon fu alesu indata presedinte cu 390 voturi, contra unuia, ceta-lalti deputati abstienendu-se.

Unu faptu si mai multu care probéza ca intellegerea era facuta mai dinainte intré tote fractiunile coalisate cu Mac Mahon, este ca acest'a, candu i s'a anuntat alegerea, avea dejá gat'a si comunicatiunea prin care a anuntat primirea noui sele functiuni.

Chiar in acea nopte elu ceti adunarii urmatórea comunicare:

„Domniloru deputati!

„Me supunu vointiei adunarei, paditórea suvera-

nitatiei nationale, spre a primi demisitatea de Presedinte alu republicei.

„O grea responsabilitate se impune patriotismului meu; daru cu voint'a lui dumnedieu si cu devotamentul armatei, care totu-deón'a a fostu armata legei si protectricea ómenilor onesti, vomu con'nuá in comunu opera liberariei teritoriu'lui francesu si restabilirea ordinei si moralitătiei in tiéra.

„Vomu mantiené pacea interiéra, conformu principiilor pre care reposa societatea. Ve dau parola mea ca unu omu onestu si soldatu.“

La esirea deputatilor din Adunare, multimea, care acceptase pana la mediula noptiei in ultimii si inaintea adenarei, i-a primitu cu strigatul de: traiesca Thiers, traiesca republic'a!

Multimea a facutu o ovatiune domnului Thiers inaintea palatului presidencialu.

La intorcerea deputatilor in Paris, imbulzé'l'a era atatul de mare la gar'a Saint-Lazare, in catu politii a credutu de datori'a sesi a luá mesuri speciale pentru circulare. Ea a schimbatur trecerea celoru sositu dela Versailles prin ulita de Amsterdam.

Tota noptea acei-a bulevardele presentau aspectul animatiunei unei mari dile.

Jurnalele au publicat trei editiuni.

Agitatiunea era in gradul celu mai mare, daru unu manifestu alu Uniunei republicane subscrisu de 51 deputati, a mai calmatu spiritele.

Acestu manifestu conjura poporul a stá calmu.

„Nici odata, — dice manifestul — bniscea n'a fostu mai necesaria ca acum. Dala ea depende salutul Franciei si alu republicei.“

Revista diuaristica.

„... De unde prin corespondentile prevedietorialui directoru alu jurnalului Romanulu se profetea prin cuvinte clare, ca republic'a francesa este consolidata de veci, si ca Monarchia este cu deseverisire redusa la impossibilitate; de unde prin urmare eramur in dreptu, luându-ne dupa vorbele profetului nostru, a ne ascepta sa fie... lata, a esitu de toto angusta... republic'a este in agonia, si Monarchia se renasce, printre o simpla schimbare de decoru.

Republicanul inbetranit u creditul monarchice, presedintele provisoriu alu provisoriei republice francese, d. Thiers, a fostu silitu sa demissioneze, spre a lasa locul unui altu republican tratit in creditul monarchice, si anume maresialului Mac-Mahon, proclamatu si acest'a ierasi presedinte provisoriu alu provisoriei republice francese.

Si inca, candu se intempla acésta?

Tocmai la punctu, tocmai candu se credea ca stradaniele veteranului directoru alu Românlui da propagá urbi et orbi republica, voru si incununate cu succesu; tocmai candu se pregatise projectul

de constitutione prin care se proclama definitivu, ca forma a guvernului francesu, republic'a!

D. Gambetta, cu totu cortegiul de republicani de soiul seu, mai avea numai unu hopu de facutu, pentru ca sa urce republic'a in versul inaltimii, unde numai potea fi atinsa; rondurile erau de totu strinse in camera si chiaru afara din camera; demonstratiuni republicane se facusera indestule; ba inca nici demonstratiuni pretroliste n'a lipsit u ale-gendu-se in midicul Parisului insusi cetatiénulu Barodet, unu faimosu primaru alu Lyonului, spre a reprezentá elu acésta capitala a lumii moderne, ca o esprezioane a vointiei publice de a o vedea din nou préda flacareloru... in fine se dispuneau cu toti la o imbrancire a elementului monarchistu, din camera, cerindu desfintarea acestei camere, spre a se putea aduce alta care sa voteze republic'a inscrisa in proiectul de constitutiune.

Dara tote opintirile in vanu!

Elementul monarchistu, mai compactu, si mai forte prin radimulu ce are in societatea francesa, a remas neclintit ca o colona de pétra la totu aceste opintiri, pana candu incepe din urma a si sdrobitu nasulu celoru ce isbeau in trensulu.

La cererea elementului republicanu de a se disolvă camer'a dela Versailles, elementul monarchistu, fusionat, adeca legitimistii, orleanistii, bonapartistii, cu toti la unu locu, respuđu printre o alta cerere, prin cererea ca d. Thiers presedintele republicei provisorie sa-si numesca unu altu ministeriu cu tendenie conservatore, pentru ca celu existentu nu da nici o proba ca aru vot sa conserve starea de lucruri actuale, ci din contra ca aru vot sa impinga lucrurile la o noua stare de anarchia; si acésta cerere elementului monarchistu o si traduce intr'o intergalare care se anuncia guvernului.

Candu se anuncie acésta interpelare in data spaima in elementulu republicanu; se mai modera putenu ifosulu cu care se furlandiseau toti palavragii ca au nimicitu cu deseverisire pre adversarii loru; dara totu luau lucrurile in gluma, neasceptandu-se sa védia vre-o altitudine prea decisa in elementulu monarchistu, mai cu séma, dupa experientele ce facusera ei, ca tote spiritele suntu acum republicane si ca astfelui fiindu suntu gata a spulbera pre ori-cine aru cutedia sa se opuna la stabilitatea definitivu si imediatu a republicei.

Votulu care urmă, sfarsit prin a viu si spară pre toti acesti teroristi.

Prin trensulu se dedea unu felu de blamu presedintelui dlui Thiers, ca a datu ie apele loru si i se impunea schimbarea ministriloru sei. Presedintele Thiers fu silitu deci sa se retraga. Cu densulu demissionara si ministrilori sei si camera proceda indata la nomirea unui altu presedinte, care este Maresialulu Mac Mahon, bravulu luptatoru alu Imperiului cadiuto la Sedan, si care se alese cu

nostru solaru unu cometa atatul de luminatoriu, si de cum-va spectrul lui va fi continuu si stratajut de liniele lui Frauenhofer, vomu sci, ca are lumina strina.

Dara si pana acum se facura esperimente despre spectrele cometilor, care ne dau sa credem o, ca simburele cometilor erau de la lumina propria, catu si strina, dimpreuna cu com'a si cód'a loru. De aici ne potem explica si constitutionea loru fizica, dupa cum amu vedutu mai susu.

Professorele anglesu John Tyndall ne mai da o teoria in adeveru geniala despre cometii, dara nici densulu nu e mai serice in resultatele sale, decatul cei-lalti barbati de specialitate. De ore-ce cometii suntu nisice corpi forte estravegante si enigmatische, trebuie sa avemu pacientia, caci analisa spectrala va sci deslega si secretul loru.

Meteorii, roii de meteorii, globurile si spectrele loru:

Cine a privita in o nopte senina ceriulu stelatu, va fi vedutu de securu, cum se aprindu deodata nisice corpi si apoi cadu catra pamentu verticalmente seu piedisiu, si dupa cateva secunde seu se stingu in atmosfera seu dupa ce ajungu pe pamentu. Aceste corpi le numim „Meteorii“. Meteorii-i vedem si numai scrisa si noptea; dara s'a observato chiaru si din'a candu e inoratu, ba chiaru si candu e seninu. Numerulu loru e colosal de mare; asiá pentru unu tempu de 24 ore, numai cei ce-i potem vedea cu ochi nearmati ajungu la numerulu de $7\frac{1}{2}$ milioane; armandu-ne ince ochii vedemai mai multe ca 400 milioane in acela'si tempu. Cate odata asiá e de mare numerulu loru, ca ei strataie ceriulu ca nisice fulgi de nea.

FOLIÓRA.

Analisa spectrale.

(Dupa Dr. H. Schellen.)

(Fine.)

Cometii si spectrele loru.

Planetii cei reci, seu cari se recescu dejá, rotescu in giurul soarelui celu alb de vapaia, toti dela apusu spre resarit, printre stelele cele fise; dara afara de acest'a pre bolt'a ceriului se mai vedu din candu in candu nisice stele peregrine, care adeseori irosuflare spaima omenimel, schimbantu-si form'a si marimea, asemenea si poterea de lumina. Aceste stele suntu cometii, a căroru căli — ce e dreptu — noi le cunoscem, dara pentru astronomu e si mai enigmatica natur'a loru fizica, decatul a petelor nebulos. Deceai odata vedem unu cometu, observam, ca si elu se misica in giurul sorelui, dara in o cale, carea abia o mai putem numi elipsa. Si se misica acum ca planetii dela apusu spre resarit, acum intorsu.

Multi dintre ei percorzu in giurul sorelui nisice căli inchise si se intoreu regula; altii ince se ivescu pre neasceptate din universu in sistemulu nostru solaru, si apoi se departeza poté pentru totu-deón'a. Asiá cometulu lui Encke si percorze calea in $3\frac{1}{3}$ ani, a lui Vinecke in $5\frac{1}{2}$, a lui Brorsen in $5\frac{3}{4}$, a lui Biela in $6\frac{3}{4}$, a lui Faye in $7\frac{1}{2}$, si a lui Halley in $76\frac{1}{2}$ ani. Apoi observationile facute la cometii din 1858, 1811, 1844 ne spunu, ca acest'a si percorzu calea in 2100, respective 3000 si 100,000 de ani.

La cei mai multi cometi avem sa distingem: discul celu de form'a planetilor, care stralucesce si se numesce siimbure; acest'a e inveluitu in una abore seu o negura numita com'a; simburele si com'a laolalta forméza capulu cometului. Mai toti cometii, cati-i vedem cu ochiul nearmat, posiedu o coda longa directa seu curbată, carea constă din unul seu mai multi rami; directiunea ei de regula e in partea opusa sorelor. Atatul cod'a catu si simburele si com'a suntu stravediecióse si nu frange de locu radii de lumina, care vinu dela stelele ce se afla dincolo de ei, dupa cum documenteaza Bessel la cometulu lui Halley si Struve la a lui Biela.

Se nasce intrebarea: ce suntu acesti cometi? Au ei lumina propria ca stelele fise seu numai lumina refranta ca planetii, si care e constitutionea loru fizica? Experimentele telescopielor ne dau rezultatul, ca cometii constau din o materia, carea seu e stravedieciósa ca si gazurile candu suntu forte rare, seu ca e compusa din singuratice corpuri solide neanescate, care forméza printre ele nisice intrespatie vacue, pre unde strabate neimpedecata lumina a stelelor; aceste corpuri suntu de obicei de formă elipsoidală, tienindu-se de la puterea atracției reciproce, ca si particulele de pulbere a unei volburi.

Siaparelli ince dice, ca cei mai multi cometi suntu gazuri albe de vapaia.

Ce se tiene de lumina cometilor, ni-ar poti documenta analisa spectrala; dara de candu s'a introdusu acésta scientia, nici unu cometu nu n-a tramsu atât'a lumina, ca sa potem capta unu spectru completu, din carele se scólemu adeverulu. Trebuie deci sa acceptam sa se ivescă in sistemulu

390 voturi contra unu singură volă și a rezultui abstienutu.

Dupa acestu faptu, nici o incercare de a mai veni în lupta numai era posibile, nici în camera nici afară din camera.

Elementul monarchic, că cum aru fi realizat un planu indelungu urmarit, ingrijise despre lote, pentru că fieră sa nu devina preda perturbationii, și astfelui chiaru în noptea în care se numise Maresialul Mac-Mahon presedinte Parisulu se impăra cu o garnisona formidabile, care adăunădi se iveau pretutindeni că o gogorită, spre marea surprindere a strabalațiilor poștori de desordini.

Noul ministeriu formatu de nouu presedinte al republicei provisoriu este unu ministeriu de fusione, în care inea predomina elementul bonapartistu.

Că o manifestare, ca prin acăsta schimbare a revenit increderea în toti, bursa se radică chiaru de adăunădii intr'unu modu notoriu.

Reمانe acum a ne intrebă;

— Cum oru sa ésa lucrurile in Francia? Ce durata va mai putea avea provisoriul actual? Si care va fi desnodamentul dramei incepute la 4 Septembre 1870?

Se va conservă republică? ori se va restaură monarhia? si in casulu din urma care dintre pretendenti va relua tronul Franciei?

Nu voim se luâmu noi rolulu ridiculu de profeti, care convine nomai veteranului directoru al jurnalului „Romanulu“, inse ceea ce ni se pare mai cu siantia, dupa cele ce vedem, este restaurarea monarhiei.

Acăstă si pare mai primita de cătra poporul francesu, de cătu republică, pentru ca Monarchia are tradițiile ei de gloria, de stralucire si de totu felul de prosperitate a Franciei, in vreme ce re-publică n'are alta tradiție de cătu macelorile dela 1792 si incendiarea edificiilor oraselor dela 1871 si dreptu unicu alu ei, caletoriu a eu balonul a lui Gambetta spre a se duce se incurse lucrurile in sudulu Franciei, unde se faceau vane incercări de a se organiză forte in contr'a inimicului formidabile.

Dovădă despre acăstă este chiaru radicarea Bursei indata dupa triumfului monarchicu asupr'a elementului republicanu.

Incăto pentru armata indoioela nu pote fi in privintă simțimentelor ce nutresce ea. Armată nu poate fi de cătu monarhistă, pentru ca totu in monarhia si gasesce si ea marea tradiție de gloria.

Dara este unu lucru ce nu se poate precisa: care ramura monarhie va fi mai adencu sadita in anim'a armatei, a poporului si a maresialului Mac Mahon, intre cele trei ramuri pretendente?

Aci lasămu sa ne lumineze evenimentele. Deocamdata spunem sp̄re cunoștința lectorilor, ca de călu ce concentra actualmente in mâinile sele

tă forță; deca presedintele republicei Maresialul Mac Mahon, pote avea inchinaciuni dupa originea sea către dinastia orleanista, elu urmăza se aiba recunoscintia si dragoste mai multa pentru dinastia napoleoniana, dupa brillanța sa positione de astazi, la care le-a impinsu serviciile sele apreciate sub imperiu. „Poporulu.“

Brasovu, 22 Maiu 1873.

Dumineca in 20 ale curentei s'a severisit aici sănătrea standardului comilior români asociati. Sănătrea s'a intemplat inaintea Gimnasiului român gr. or. si astfelig, ca — fiindu si tempulu frumosu — au causat lângă altu publicu si participarea unui publicu alesu si in numeru insemnatu.

Festivitatea acăstă de-si n'au avutu programă sea publicata, fiindu ca tenerii comii români au voitua sa nu facă larma mare, totosi ea a cursu in rendulu urmatoriu:

Cei moi alesi din locuitorii de aici si cei aproape de membrii asociati au fostu cu dōue dile mai inainte invitatii prin bilete la acăsta festivitate. La 10 ore s'au adorato membrii asociati intr'unu numeru de 28 in sal'a Gimnasiului unde 'si aveau standardul loru. La jumetate la 12 ore invitându comitetul asociaților pre dlu parochu B. B. Bailescu au esită cu standardul loru inaintea Gimnasiului asiedindu-lu pre més'a gâtita pentru sănătrea apei. Membrii asociati aveau tricoloru — semnul național — pre peptulu loru.

Cădu eră sa-si începă parochulu servitiile prescrise pentru acăsta sănătire, capela militaria intonéza o piesă romanesca spre intempiarea si primirea mamei standardului domnei Agniti a I. Dusioiu, care veni cu o suita de 6 domnișoare imbrăcate in vestimente albe, spre a face onoreea serbarei său a urmă usulo vediutu la atare actu.

Parochulu sevarsindu sănătrea apei implinește si insasi sănătrea standardului prin rugaciunea prescrisa dondu-i de patroni pre ss. imp. Constantin si Elena si prin stropirea standardului.

Dupa seversirea acăstă, d-n'a nasia impodobescé standardul intonando: „ca face acăstă cu dorintia pentru viitorulu si inaintarea comerciantilor români.“ Indata dupa acăstă par. B. Bailescu cuvintă cum se vedea, miscat de progresulu comercialui român, dupa cum urmăza:

Motto: „Parinte sănătate padiesc'e i pre ei întru numele teu, că sa fia un'a precum si noi un'a suntemu.“ (Ioana ev. c. 17)

Iubiti frati in Christosu! Eata-ne adunati aici sub ceriul liberu in modu serbatorescu, unde radicandu ipimele noastre către Ddieu Tatalu, si intonandu rogaciuni serbinti amu seversitu o funcție sacra cerendu inaintea acestui palatu alu moseloru, darulu lui Ddieu si binecuvantarea ceresca asupr'a

standardului acestuia alu comilior români asociati din Brasovu.

Actul acesta si are insemnatatea sea. Scopul intrunirii acestor frati junii sub standardul acesta este nobilo, fiindu ca tientesce a lucră su puteri unite la perfectiunea loru, la cunoșterea deplina a chiemărei loru. Fundamentul pre care zidescu ei este sigur si promite rezultate imbusuratice incedundu-si opolu cu unu actu religiosu.

Prin intrunirea in giurul acestui standard arăta, ca au inteleisu simbolulu alocărei si propasirei, ce contine acestu obiectu; prin gruparea loru lângă acestu midilociu au arestatu dorintă cea atâtă de necesaria de a vietui in concordia; apoi de a dă semne de viață, căci eata-i intr'unu numero frumosu, de care nu sciamu. Au astăzi midilociu priu acestu standardu a se asociat, a cugetă si a se consultă asupr'a midilocelor propasirei spre a ajunge scopulu chiemărei loru, a deveni membri demni societăției.

Că fi ai națiunii române de care suntu legați prin sânge au dovedit, ca semtiul loru național nu este amortit, ei ca suntu decisi a contribui si densii la rendoul că membrii si acesteia la radicarea si inaltarea ei. Ei suntu invapaiati de dorinta a lucra si a castiga merite pentru națiunea loru. Voiescu, că in pasu naționali sa misce si densii. Au formatu aici o societate de junii comii comercienti români sub scutul Gremiolui român.

Acăstă este o incutriare nu numai pentru densii, ca nu mai suntu isolati, ci chiaru si pentru noi, ca demuestra desceptarea junimei, care este viitoriolu nostru.

Prin pasul acesta mai dovedira, ca cugeta se seriosu la missiunea loru. Atunci cându se intrunescu in giurul acestui standardu voiescu a areat semnele majorităției; voiescu a areat lumei, ca suntu pregatiti pentru acăsta specialitate; voiescu a dovedit, ca nu suntu condusi de egoismu, ei suntu gata sa se jertfesca unulu pentru altulu, si cu totul sa lucre la dezvoltarea comercialului, la înlesnirea trebuintelor omenimelui.

Este pre cunoscute, ca comercialu e sufletul vietiei sociale; este sciatu, ca midilocul material de caru dispune comercialu in dilele noastre, cându predominesc directiunea materialistica pre adese ori da māna de ajutoriu la castigarea sciintierelor si a artelor.

Barbatii acestei specialități lucra la înflorirea patriei, obosescu pentru omenime si in specialu pentru națiunea la care aparțin.

Națiunile cari au membri numerosi la comercial si cari se ingredescu prin asociare se intarescu, se radica mai pre susu decătu altele.

Iubiti membrii asociati! Asupr'a unor momente voiescu a ve trage atenția d-vosra, cari aveti o missiune atâtă de frumosă, cari sunteti ota-

alătu de mare, cătu elu are lipsa de 3 ani, că sa trăea punctul unde se află pamentul la 13 Nov.

Renumitulu astronomu din Milano Schiaparelli demonstrează cu istitime rare, ca intre corpurile cerești ce le-amu numeratul mai in urma există o relație strinsă. Elu ne areată, ca căile meteorilor consuna intre totu cu a cometilor, ca roii de meteori suntu unu cu cometii, si ca unul si același corp crescu în vedem de pre pamentu acum in forma de cometă, acum in forma de roiu de meteori. Dara si mai multu; elu documentă cu unu calculu matematicu forte eclatantu, ca cumulii nebuloși din universu trebuie sa se straforme in cometi, si acesta in meteori, deca in peregrinagiu loru prin universu ajungu sub influența atractiunel sărelui.

Ce se tine de spectrele meteorilor, analiza spectrala nu da nicio rezultate forte obscure, din cauza ca ei dură numai momentanu, si lumină loru e prea debila pentru aparatele noastre de pâna acum, care speră ca se vor perfectiuni din ce in ce totu mai tare, că apoi va dispară si de aici totu intunecarecul ce inveluiesce adeverată constitutiune a meteorilor. Experimentele de pâna acum ne spunu numai atâtă, ca simburele acestor corpori constă din corpori solide invapaiate.

Pacientia numai, si diligentă neobosită, si acăstă scientia jună va face sa dispară intunecarea dinaintea mintiei omenesci; atunci, si astăa e aproape, va incepe omenimea o viață de totu nouă, atunci ne vom apropiă de paradis!

Gratiu, 2/4 Martiu 1873.

Teodoru C. contea,
stud. filos.

Ajungendu apoi roiu acesta pâna aici, fenomenul meteorilor se repetă in trei ani succesiive pre la 13 Nov., dara in numeru totu mai micu. De aici deducem, ca roiu acesta are o extensiune

riti a ve pregati si a lucra in concordia, la inaintarea d-vostra, la in florirea societăției si a națiunii române, aveți necesitatea a urmari exemplele antecesorilor d-vostra comerciantilor români din acestu locu. Ei si-au castigatu multe merite pentru acestu oras, pentru aceasta tierra, si pentru națiunea română.

Documente autentice guberniale inca de pre la an. 1777 cându se vedea a fi fostu aici preste o sută comercianti români, si alte documente de mai încoce dovedescu acestu adeveru. Ei de atunci si pâna astazi, pentru importarea productelor esportarea manufacturelor si pentru aducerea banilor de argint si aur in tierra si-au castigatu merite, ca au in florit industria acestui locu si l-au radicat la o insemnătate mai mare decât au alte orasie din Transilvania; pre lângă acestea ei au contribuit mult la respandirea luminei poporului român si la inaintarea sciintelor.

Opulu loru aveți sa-lu continuati, in urmele loru aveți sa calcăti, tienendu insa conto de spiritul tempului, adeca: aveți se ve loptati cu arme mai puternice; se fîti proverbi: cu sciintele commerciali, cari se cerio astazi; se fîti statornici in pasuri, precapti la fapte si circumspecti.

Fundamentul pre care ziditi este sigur si neclintit, este religiunea stramosilor vostri cu care ati si inaugurate actul acesta. Patrono aveți pre Constantin si Elena acei sănti pre cari religiunea creștina ii pastră si adorăza de patroni; căci venindu in orientu au contribuit la in florirea creștinismului a luminei si civilizației.

Darulu cerescu ati cerutu impreuna cu noi se lu trimita Dumnedieu intru sănătarea acestui standardu si cu acestea a-ti aratutu directiunea oea sigura pre care voiti se purcede-ti.

Aceea, a invietuirei Mentutorului Christosu a moralei a religiunei greco-ortodoxe a parintilor nostri. Acestea tocmai ne incuragiă a acceptă rezultatele dela pasurile d-vosstre.

Religiunea si morală ve va servi de armă biruitore asupr'a: Seduceri la fapte usioare, asupr'a: amagirei, si retiei si concurrentiei false, asupr'a acestor tale, cari copliesc nu numai individi numerosi si orasie si tieri intregi si invenineza societatea omenescă.

Biruinția asupr'a loru va fi sigura si inaintarea d-vostra asigurata deca ve ve-ti pune de devisa: Morală si cultura, cunoscintie perfecte in specialitate d-vostra; sudore si labore in concordia apoi ordine si asiediamenut, căci S. Scriptura ne invetă „de voru padă fui tei frică lui Domnediu ordinea si asiediamenut voru ajunge fericirea“.

Acestea apromitu caracteru nobilu si firmu acestea va voru ajută se ajungeti scopulu ce v'ati propusu si ve va radica la onorea ce acceptati.

Cu acestea primiti din mâinile mele acestu standardu invescutu cu darulu Tatului cerescu. Eata vi-lu dau sănătutu. Puterea lui Domnediu, si dragostea dlori Cristosu si ajutoriulu duchului săntu se ve insoțiesca; se ve si-a acesta midilocu săntu spre in florirea si inaintarea d-vosstre, că se deveniti membrii demni comerciali, factori zelosi națiunii si cive onorifici patriei; primiti-lu cu dumnedieescă bine-cuvantare spre barbatie si propasire si spre marirea numelui lui Domnediu."

Numai putieni miscatu vorbesce D. Diamandi. I. Manole facendu istoricul altor națiuni, a căroru membrei comercianti insoțindu-se, au in florit ei si tierile loru.

Trage atențunea, ca calea ferata a sositu la Brasovu si ea cere puteri comerciale, puteri unite. Le da de consultu: Concordia si cu aceasta impreuna cu mam'a le admanueza Standardulu. In urma unu membru din comitetul asociatilor D. Teftanu declarando sorbatoresce, ca toti comii români suntu insuflati de ideile sănte, ce li s'au adresat, intonează apromisiunea, ca le voru urmă avendu-le concentrate in Standardu. Multiemesce tuturor ce au contribuit la aceasta festivitate si cu acestea se încheia festivitatea săntirei.

Ser'a a fostu balu, că sa se deplinesca si bucuria prin petrecere.

La încheierea acestei corespondințe accentuezu, ca cei ce dorescu si lucra pentru inaintarea românilor brasoveni nu potu face acesta fără sa se intereseze de junimea comerciantilor. Cându acesta se voru vedea seriosi insociti in propasirea loru Brasovulu că locu romanescu propasiesce.

Convocatoriu.

Conformu conclusului adunăreii generale a despartimentului VIII. de Alb'a-Iuli'a alu asociatiunei transilvane pentru literator' si cultur'a poporului român tienuta in Ighiu, subscrișulu comitetu alu acestui despartimentu convoca adunarea generale ordinaria alu acestui despartimentu pre 6 Iuliu c. n. adeca pre dia' Nascerei S. Ioanu Botelorului in comun'a Geoagiu (Fel-gyogy).

Din siedint'a comitetului alu despartimentului VIII.

Alb'a-Iuli'a in 29 Maiu 1873.

Alesandru Tordosianu,

directore.

Robinu Patiti'a,

actuaru.

Nr. 341. Pres.

Concursu.

La censistoriulu gr.-oriental din Oradea-mare vine de a se deplini postulu de canclisto proveditu cu salariu anualu de 500 fl. v. a.; spre care scopu se scrie si se publica concursu sub conditioane, ca aspirantii la postulu acesta:

- a) sa fie credintiosi ai bisericii gr. orientali;
- b) se produca documente autentice despre studiile absolvite; despre aplicarea loru de pâna acum; despre cunoscinta limbelor, si despre praca, ce o au in afacerile de cancelaria;
- c) sa documenteze deosebi cunoscinta gramaticei si a ortografiei pentru limb'a română si pentru alte limbi, ce le posiedu;
- d) sa fie recomandati in partea morala;
- e) sa-si tramita recursurile pentru postulu acesta scrise de mân'a loru, pâna in 20 Ianuie vecchiu (2. Iuliu nou) a. c. la presidiulu censistorialu de aici'a, sprinjinte cu documente despre calificarea espusa mai susu.

f) Voru ave preferintia recurrenti devotati statului calugarescu, deca voru si avendo necesariele pregatiri scientifice, si voru descoperi in partea acesta vointi'a loru.

Oradea-mare, 15 Maiu v. 1873.

Presidiulu Censistoriulu eparchialu gr. or. din

(2-3) Oradea-mare.

Nr. 326. Plen.

Concursu.

La Censistoriulu subsemnatu e de a se deplini in modu definitivu postulu fiscalului proverbiu cu salariu anualu de 200 fl. v. a.; unde se recere, că fiscalulu

- a) se fie credinciosu alu. bisericiei gr. orient;
- b) se aiba diploma de advocatu publicu;
- c) se aiba cunoscintie sistematice din institutiunile canonice ale bisericiei gr. orientali;
- d) se aiba conduită buna in partea morala;
- e) se locuiesca in Oradea-mare.

Fiscalulu e detoriu a asistă la siedintiele censistoriali in toate resorte; a aperă in launtru si afara drepturile bisericii, si a procede din oficiu in causele disciplinare si matrimoniale dupa instructiune.

Cei ce voiesc a imbracă postulu acesta, suntu postiti sa-si tramita recursurile la censistoriulu subsemnatu pâna la 20 Ianuie vecchiu (2. Iuliu nou) a. c. proveditu cu documente despre calificarea recerută mai susu.

Oradea-mare, 7 Maiu, v. 1873.

Censistoriulu eparchialu gr. or. din

(3-3) Oradea-mare.

Concursu.

La scola capitale-normale dela biseric'a Sântei Adormiri a Maicii Domnului din Satulungu, Protopresbiteratulu 1 alu Brasovului, suntu vacante dōue posturi invietatoresci, pentru acarora ocupare prin acesta se scria concursu, cu terminu pâna la 20 Augustu a. c.

Salariul anuale pentru unul este 350 fl. v. a. cu prospectu de a se inmultiti salariul totu la căte cinci ani de servituu cu căte 50 fl. v. a. —

Doritorii de a ocupă vre unul din aceste dōue posturi, suntu avisati a-si astepta subcrescului comitetu suplicile loru, adresate către reverendissimul Domnu Protopopu Iosif Baracu in Brasovu si instruite in sensulu Statutului Organicu cu atestatul de bozeu, testimonii scolastice, ca au absolvat celu putieni 4 clase gimnasiale si cursulu pedagogicu

séu teologicu si au depusu esamenulu de qualificare.

Satulungu 17 Maiu 1873.

Comitetul parochiale alu

bisericei S. Adormiri.

Rada Poporă

Parochu. si Presedinte.

(2-3)

Concursu.

Devenindu vacanta parochia greco-orientala din Ocolisulu micu, — de clas'a a III in protopresbiteratulu tractului Hatieg, se deschide prin acesta concursu pâna la 20 Iunie a. c.

Emolumentele suntu:

Câte o ferdela de cucurudiu nesfarmatu (cu tululu) de familia, dela 115 familii si căte o di de lucru — claca, — precum si stol'a usuata, dinpreuna cu dōue jugere pamant aratoru si fenati; care totu la olalta dau unu venitul anualu aproape la 300 fl. v. a.

Doritorii de a concurge la aceasta statioane, — au a-si ascerne subcrescului petitionile loru — instruite in sensulu preseriseloru din „Statutulu Organice“, pâna la terminulu numit.

Hatieg 17 Maiu. 1873.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Ratiu,

Protopopu.

Nr. 1277 civ.

Citatiiune edictale.

Prin scaonulu judecatorescu reg din Muresiu Osiorhei se face cunoscute, ca in causa de execuție a fondului episcopului Mog'a contra Ferenz Horvath din N. Ernye poto 2600 fl. v. a. c. s. c. avea nemiscatoria a-cestui din urma secuestrata prin judecatoria s. a. tota avereia nemiscatorie in comun'a N. Ernye si pre hotarulu acesta, precum se afla ea in protocolulu de secuestrare si estimatiune, carea face in pamanturi aratorie 209 jug. 48%, grădina si fenati 86 jug. 718%, vii 3 jug. 435%, pasiune 13 jug. 739%, locari de padure 55 jug. 111%, pamant neproductiva 3 jug. 493% in pretiulu totalu de 57,465 fr. — se va licita la cas'a subcrescului in comun'a N. Ernye in 30 Iunie, si 30 Iuliu, de ambele ori inainte de amediu sub urmatorele conditioni, ca avereia nemiscatorie se va poti vinde laolaltă in diu'a prima in pretiulu estimatu se va plati anticipative, ca dreptulu de proprietate lu căsiga cumpătoriulu numai prin solvirea deplina a pretiului de cumpărare si ca pretiulu de cumpărare se va solvi in dōue rate egale si anume diumatate dupa diu'a de licitatiune, cea-lalta diumatate dupa 3 luni impreuna cu 6% interese, ca in casu de neobservare a acestor conditioni se va ordină o licitatiune nouă la rogarea incusatoriulu si a creditorilor ipoticari pre spesele cumpătoriului, cându avereia nemiscatorie se va vinde si in parcele singuratice si sub pretiulu de estimatiune si vadiolu lu va perde in favorulu incusatoriului. —

Condițiile de licitatiune se potu vedé la acestu scaonu judecatorescu in protocolulu de estimatiune si in cărtile de intabulare.

Totu odata se provoca toti acei creditori ipotecari, cari nu locuesc lângă aceasta judecatoria seu in apropierea ei, că pentru a pute si representati la impartire sa-si tramita la aceasta jurisdicție plenipotentiat si se insinue numele si locuinta a celor a pâna la viindere, la din contra voru si reprezentati prin curatorulu, ce se va denumi prin oficiu

Totu asi se provoca si aceia, cari credru ca au dreptu de proprietate seu alta pretensiune, seu dreptu de prioritate pre bunurile secuistrate, a-si tramite in launtru rogările loru de pretensiune in 15 dile dela diu'a ultima a publicării editoului, de-si nu a primi o incunoscintare specială, altintînține aceia nu voru impedece decurgerea execuției si se voru avisă singuru la pretiulu de cumpărare ce va intrece.

Presedintele scaonului

judecatorescu.

Din siedint'a scaonului judecatorescu din Muresiu Osiorhei tienuta in 27 Februaru 1873.

Bonkon,

not.

(3-3)